

Konkurences padome

GADA PĀRSKATS 2016

SATURS

- 4** Konkurences padome. Iestādes pase
- 5** Personāls
- 6** 2016. gads skaitļos
- 7** Priekšsēdētājas uzruna
- 8** Aizliegtas vienošanās
- 9** Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana
- 10** Apvienošanās un paziņotas vienošanās
- 11** Tirgu uzraudzība
- 12** Tiesvedības par Konkurences padomes lēmumiem
- 14** Izmaiņas konkurences tiesību regulējumā
- 15** Valsts, pašvaldību un to lēmumu ietekme uz konkurenci
- 16** Starptautiskā darbība
- 17** Komunikācija un sadarbība
- 18** Konkurences padomes pārvaldība
- 20** Uzlabojumi iestādes pārvaldībā
- 21** 2017. gada prioritātes un uzdevumi

KONKURENCES PADOME. IESTĀDES PASE

Godīgas konkurences apstākļos veidojas efektīvi strādājoši uzņēmumi, kas ir motivēti piedāvāt augstu kvalitāti, plašu izvēli, inovācijas, konkurētspējīgas cenas un citus labumus, lai uzvarētu cīņā par patērētāju izvēli.

Latvijas Republikas Konkurences padome ir tiešās valsts pārvaldes iestāde, kas darbojas Ekonomikas ministrijas pārraudzībā. Konkurences padomes galvenais darbības virziens ir konkurences politikas īstenošana, kas iedalāma divos apakšvirzienos – konkurences kultūras attīstība un aizsardzība. Konkurences padomes neatkarība, veicot izmeklēšanas un pieņemot lēmumus, ir noteikta Konkurences likumā.

Konkurences padomes uzdevumi un tiesības ir noteiktas Konkurences likumā, Reklāmas likumā, Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likumā, Eiropas Padomes regulā Nr. 1/2003 „Par konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Eiropas Kopienas dibināšanas Līguma 81. un 82. pantā”, Ministru kabineta 2008. gada 29. septembra noteikumos Nr. 795 „Konkurences padomes nolikums” un citos normatīvajos aktos.

Ar savu darbību iestāde īsteno budžeta programmas „Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība” (26.00.00) apakšprogrammu „Konkurences politikas ieviešana” (26.02.00).

DARBĪBAS VIRZIENI UN TO REZULTĀTI:

- ▶ Aizliegtas vienošanās: uzņēmumi neiesaistās kartēļos un neslēdz citas aizliegtas vienošanās;
- ▶ Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana: lielle, savas nozares tirgū dominējošie uzņēmumi savu tirgus varu neizmanto ļaunprātīgi;
- ▶ Apvienošanās uzraudzība: nenotiek tādas uzņēmumu apvienošanās, kas rada monopolus vai pārmēru lielus uzņēmumus, kas var negatīvi ietekmēt patērētāju un sadarbības partneru intereses;
- ▶ Likumu kontrole: likumi, noteikumi un citi valsts vai pašvaldību lēmumi un rīcība neierobežo brīvas un godīgas konkurences attīstību;

- ▶ Konkurences veicināšana: konkurence tiek veicināta tirgos, t.sk. regulētajos, kur tā ir ierobežota vai nav vispār;
- ▶ Sabiedrības informēšana: sabiedrība saņem plašu informāciju par konkurences ietekmi uz tirgu darbību un iedzīvotāju labklājību.

Pamatvērtības:

Taisnīgums, profesionalitāte un neatkarība.

Mūsu resursi:

1 080 844 € + 24 iestādes pastāvēšanas gadu gaitā uzkrātā pieredze un zināšanas + 42 zinoši un motivēti darbinieki.

2016. gadā Konkurences padome bija izvirzījusi noteiktas prioritātes: atklāt un novērst smagākos Konkurences likuma pārkāpumus, proti, kartēļa vienošanās un dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kā arī veikt dažādu tirgu uzraudzību un turpināt stiprināt sadarbību ar valsts un pašvaldību iestādēm, juridiskajiem birojiem, uzņēmumu asociācijām, kā arī mācību iestādēm. Tāpat Konkurences padome plānoja skaidrot, kā valsts un pašvaldības var veidot tādus normatīvos aktus, kas veicina konkurenci vai vismaz to nepamatoti neierobežo. Vienlaikus iestāde paredzēja turpināt darbu pie iekšējo normatīvo aktu pilnveidošanas, iestādes darba un personāla vadības organizācijas uzlabošanas un starptautiskās darbības stiprināšanas.

Konkurences padomes **mērķis** ir nodrošināt iespēju katram tirgus dalībniekam veikt ekonomisko darbību brīvas un godīgas konkurences apstākļos, kā arī nodrošināt labvēlīgus apstākļus konkurences saglabāšanai, aizsardzībai un attīstībai sabiedrības interesēs.

42 DARBINIEKI

Konkurences padome sastāv no lēmēj institūcijas un izpildinstitūcijas, kur kopumā 2016. gada nogalē strādāja 42 darbinieki, no kuriem 36 bija ierēdņi, bet seši darbinieki.

3 PADOMES LOCEKĻI

Balsojot pieņem lēmumus. Lemjot par izmeklētāju veikto izpēti, darbojas kā pirmās instances tiesa. Padomes priekšsēdētājs vada iestādes darbu.

21 IZMEKLĒTĀJS

Meklē un izmeklē pārkāpumus. Pēta norises tirgos un izmaiņas normatīvajos aktos. Konsultē uzņēmumus un vada lekcijas un seminārus.

8 ATBALSTA FUNKCIJU VEICĒJI

Veido komunikāciju ar sabiedrību un veicina starptautisko sadarbību. Nodrošina personāla vadību, kvalitātes vadību, lietvedību un saimniecības organizāciju.

9 JURISTI

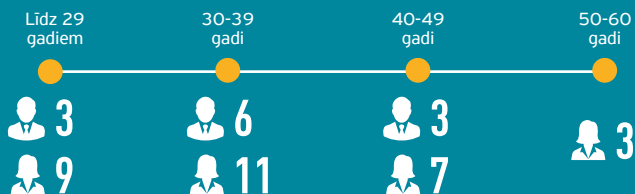
Sagatavo juridisko pamatojumu padomes lēmumiem. Pārstāv iestādi tiesās, gatavo normatīvo aktu projektus, kā arī vērtē, vai citu iestāžu sagatavotie dokumenti nekropļo konkurenci, un iesaka risinājumus.

1 GALVENAIS EKONOMISTS

Sagatavo ekonomisko pamatojumu padomes lēmumiem un pētījumiem. Meklē un attīsta jaunas ekonometriskās analīzes metodes.

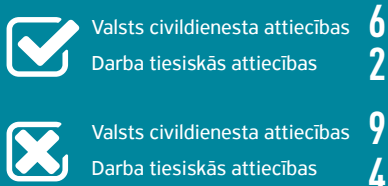
2016. gadā iestādes amatu sarakstā bija **49 amata vietas**, no kurām 40 bija ierēdņu un deviņas darbinieku vietas.

VECUMS:

Vidējais Konkurences padomes darbinieku vecums ir 35,88 gadi. 71 % jeb 30 darbinieki ir sievietes, bet 29 % jeb 12 darbinieki – vīrieši.

PERSONĀLA MAINĪBA:

IZGLĪTĪBA:

* un 5. kvalifikācijas līmenis

2016. GADS SKAITĻOS

Aizliegtas vienošanās	5
Konstatēts pārkāpums	3
Lietas izpēte izbeigta	2
Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana	2
Konstatēts pārkāpums	2
Uzņēmumu apvienošanās un paziņotas vienošanās	14
Apvienošanās atļauta	12
Izvērtētas paziņotas vienošanās	2
Procesuālie pārkāpumi	1
Atteikšanās pildīt Konkurences padomes amatpersonu likumīgās prasības	1
Kopā	22

CITI NOZĪMĪGI SKAITĻI

► **Prevencija**

6 brīdinājumi 21 personai par iespējamu iesaisti kartēļos
Pozitīvs iznākums 4 pārrunu procedūrās par iespējamu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu un 1 par Reklāmas likuma pārkāpumu

► **Pārkāpumu statistika**

1 657 196,70 € uzņēmumiem piemērotie naudas sodi
4 867 133,87 € valsts budžetā ieskaitītie naudas sodi
15 sodīti uzņēmumi
12 izbeigtas tiesvedības, 10 gadījumos atstāts spēkā iestādes lēmums
5 inspekcijas 16 uzņēmumos

► **Atzinumi**

279 iesniegumi par konkurences tiesību jautājumiem
28 atzinumi par konkurences riskiem, ko var radīt normatīvais regulējums
8 pozitīvi atzinumi par iespēju atjaunot uzticamību

► **Uzziņas un izpēte**

400+ konsultēti uzņēmumi par Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likumu
34 pirmsapvienošanās konsultācijas
15 tirgos noslēgta uzraudzība

Augstais triju zvaigžņu vērtējums prestižajā
Global Competition Review Rating Enforcement

PRIEKŠSĒDĒTĀJAS UZRUNA

Ja man jautā “Ar ko Konkurences padomei bijis iezīmīgs 2016. gads?” – prātā nāk vairāki būtiski notikumi un sasniegumi. Jāatzīst – tie ir tikai saprotams iznākums smagam darbam, ko veic profesionālu komanda, un kopīgai vīzijai par godīgas konkurences vidi Latvijā.

Vispirms jau 2016. gads atmiņā paliks ar to, ka tika pieņemti un stājās spēkā grozījumi Konkurences likumā. Tas ir patiesi vēsturiski, jo, pirmkārt, tā ir apjomīgākā grozījumu pakete kopš 2004. gada, kad Latvijas konkurences tiesības tika harmonizētas ar Eiropas Savienības regulējumu. Otrkārt, tik ilgu un neskaitāmiem ērkšķiem klātu likuma virzību četru gadu garumā Konkurences padome līdz šim vēl nebija pieredzējusi. Modernizētais Konkurences likums jau 2016. gada otrajā pusē veiksmīgi darbojās, gan vairāk respektējot uzņēmējus un to intereses, gan sekmējot iestādes pilnvaru izpildi.

Tomēr kopā ar Ekonomikas ministriju negrasāties apstāties un turpinām konkurences tiesību pilnveidošanu. Tāpēc ir uzsākta jaunu grozījumu virzīšana caur institūciju un valdības gaitenīiem, lai Konkurences likumu papildinātu ar jaunu normu – publisku personu pienākumu ievērot konkurences neitralitātes principu attiecībā pret visiem tirgus spēlētājiem. Grozījumi paredz atturēt valsti un pašvaldības no nepamatotu priekšrocību piešķiršanas izredzētajiem, izmantojot publiskos resursus, un sniegt Konkurences padomei pilnvaras vērsties pret šīs normas ignorētājiem.

To, ka šādi grozījumi ir nepieciešami, mēs jau vairāku gadu garumā novērojam ikdienā. Uzņēmēji aizvien biežāk pie mums vēršas ar iesniegumiem par dažāda veida un apjoma publisku personu diskriminējošām darbībām. Problēmu apliecina arī mūsu 2016. gada rudenī veiktais sabiedriskās domas pētījums, kurā 61 % uzrunāto uzņēmēju un 50 % asociāciju kā vienu no būtiskākajām konkurences problēmām minēja tieši publisku personu nepamatoto iesaisti uzņēmējdarbībā. Tātad – problēma ir un sabiedrība vairs nevēlas ar to samierināties. Bet vai likumdevēji drīkst to ignorēt?

Pieminot šo pētījumu, izceļama arī cita būtiska atziņa – 79 % aptaujāto uzņēmēju atzina, ka Konkurences padomes darbībai kopumā ir pozitīva ietekme uz konkurences situāciju tirgos. Un tam ir savs pamats, jo arī 2016. gadā pieņemām būtiskus lēmumus un īstenojam vairākus konkurences kultūras veicināšanas

pasākumus. Tāpat īstenojam jaunas pilnvaras, tajā skaitā publisku personu vai to kapitālsabiedrību konsultēšanu par to pamatotību iesaistīties komercdarbībā, godīgas mazumtirdzniecības uzraudzību un lemšanu par karteļu pārkāpumus sodīto uzņēmumu veikto darbību pieteikamību, lai tie atkal varētu piedalīties iepirkumos.

No lielā veikuma klāsta īpaši gribu izcelt divus mūsu ekspertu darbus. Rudenī pieņemām lēmumu apjomīgā un sarežģītā lietā par Knauf grupas uzņēmumu dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu. Uzņēmumi ar bagātīgām lojalitātes atlaidēm vairāku gadu garumā bija piesaistījuši lielākos būvmateriālu mazumtirgotājus, lai tie pamatā iegādātos tieši šīs grupas ražoto ģipškartonu un atturētu no vēlmes meklēt izdevīgākas alternatīvas.

Ne mazāk nozīmīgs izpētes darbs veikts arī sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tirgus pētījumā. Pirmo reizi veicām tik apjomīgu pētījumu, pirms tam izveidojot projekta vadības grupu no visām struktūrvienībām. Tas bija īpaši būtiski tāpēc, ka pēdējos gados iezīmējusies tirgus pakāpeniska aizvēršana konkurencei, jo pašvaldības izvēlas veidot savus uzņēmumus un atsakās no iepirkumu rīkošanas. Pētījumā iegūtās atziņas noderēs arī turpmākajā dialogā ar nozares uzraugiem un pašvaldībām, lai veicinātu, nevis ierobežotu konkurences attīstību.

2016. gadā mēs ieguvām labu pieredzi jaunu darba metožu attīstīšanā un sarežģītāku uzdevumu izpildē. Tieši tāpēc bijām gandarīti atkārtoti saņemt augsto triju zvaigžņu novērtējumu prestižajā *Global Competition Review* reitingu gadagrāmatā, kur tika izcelta mūsu darbības efektivitāte un darbinieku profesionalitāte. Ne mazāk lepojamies ar Latvijas valdības piešķirto atzinības rakstu par mūsu darbību brīvas konkurences veicināšanā.

Atzinībām un vērtējumiem ir īss mūžs, ja pēc tam tikai atdusas uz lauriem. Tieši tāpēc mēs pašreizēdīgi turpināsim savu iesākto ceļu un izvēlēsimies jaunus un ambiciozus mērķus, lai savu iespēju robežās veicinātu konkurenci visas sabiedrības labklājības izaugsmei.

Skaidrīte Ābraņa

Konkurences padomes priekšsēdētāja

AIZLIEGTAS VIENOŠANĀS

“Pār Latvijas iepirkumiem plešas karteļu ēna – diemžēl tas ir novērojams jau vairāku gadu garumā. Aizliegtu vienošanos jomā novērojam jaunas tendences un veidus, kā tiek īstenoti pārkāpumi. Tāpēc arī mēs mācāmies un meklējam jaunas preventīvas un sadarbības formas, lai veicinātu mūsu iepirkumu vides pozitīvo attīstību.”

Ieva Šmite-Antoņenko

Aizliegtu vienošanos departamenta direktore

Karteļu shēmas publiskajos iepirkumos: joprojām visbiežāk izplatītais pārkāpums

2016. gadā Konkurences padome atklāja **trīs aizliegtas vienošanās**, un tās visas bija **karteļu shēmas publiskajos iepirkumos**. Par neatļautām un saskaņotām darbībām iestāde kopumā 12 uzņēmumiem piemēroja naudas sodus 294 833,45 € apmērā. Lai novērstu mazāka mēroga vai apjoma iespējamu aizliegtu vienošanos gadījumus, Konkurences padome pēc priekšizpētes bez formālas lietas ierosināšanas **izteica sešus brīdinājumus 21 personai**.

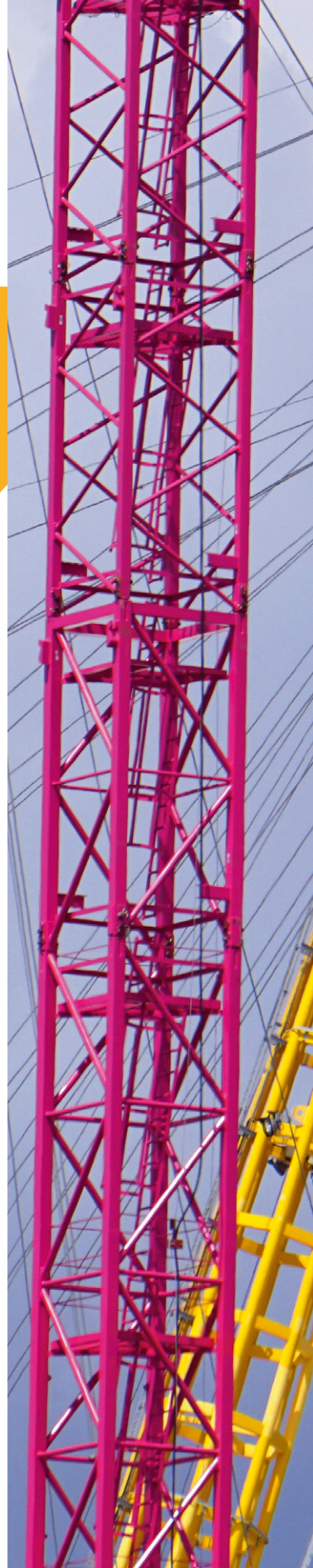
Konstatēto aizliegto vienošanos rezultātā konkurence tika kropļota 34 būvniecības iepirkumu procedūrās un četros dažādos medicīnas iekārtu iepirkumos. Starp sodītajiem ir uzņēmumi, kas pretendēja uz ūdenssaimniecības attīstības projektu īstenošanu Talsu un Kuldīgas novadu pašvaldības teritorijā, VAS “Latvijas dzelzceļš” pasūtītajiem būvdarbu un remontdarbu pakalpojumiem dažādos Latvijas reģionos, kā arī uz medicīnas iekārtu piegādi SIA “Ogres rajona slimnīca” un SIA “Salaspils veselības centrs”.

Lai iegūtu nepieciešamos pierādījumus par iespējamām uzņēmumu īstenotām aizliegtām vienošanām, Konkurences padome 2016. gadā kopumā veica piecas inspekcijas jeb nepieteiktus apmeklējumus 16 uzņēmumos.

Uzticamības atjaunošana: iespēja karteļu dalībniekiem laboties un piedalīties iepirkumos

Kopš 2016. gada uzņēmumiem, kurus Konkurences padome ir sodījusi par dalību kartelī, ir iespējams veikt noteiktas darbības, lai saņemtu iestādes pozitīvu atzinumu un pretendētu uz dalību iepirkumos arī gada ilgā lieguma laikā. Ja uzņēmums atzīst savu vainu, kā arī izpilda vairākas noteiktas prasības, tostarp izglīto savus darbiniekus par konkurences tiesību ievērošanu un veic darbības, lai līdzīgs pārkāpums netiktu pieļauts nākotnē, tad sodītais uzņēmums var saņemt iestādes pozitīvu atzinumu, lai pretendētu uz dalību iepirkumos.

2016. gadā Konkurences padome, **izvērtējusi astoņu uzņēmumu veiktos pasākumus uzticamības atjaunošanai**, sniedza par tiem pozitīvu atzinumu.

DOMINĒJOŠĀ STĀVOKĻA ĻAUNPRĀTĪGA ĪZMANTOŠANA

Lojalitātes atlaides kā dominējošā uzņēmuma īpaša atbildība

2016. gadā Konkurences padome pieņēma divus lēmumus par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kopumā piemērojot naudas sodus 1 349 187,90 € apmērā. Īpaši izceļams lēmums ir par pārkāpumu, kurā iestāde pirmo reizi pētīja lojalitātes atlaižu piemērošanas praksi kā iespējamu dominējošā stāvokļa pārkāpuma izpausmi. Konstatējot konkurenci būtiski ierobežojošo lojalitātes atlaižu sistēmu, iestāde lēma par **1 345 161,42 € naudas soda piemērošanu SIA „Knauf”** un Knauf uzņēmumu grupā ietilpstošajai **SIA „Norgips” mātes sabiedrībai Norgips sp. z o. o.**

Konkurences padome secināja, ka uzņēmumi saviem klientiem, kas ir lielākie būvmateriālu mazumtirgotāji Latvijā, bija izveidojuši un vismaz no 2009. līdz 2014. gadam piemērojuši lojalitāti veicinošu atlaižu sistēmu, ar kuru tika noteikti individualizēti atlaižu saņemšanas nosacījumi. Konkurenci ierobežojošās atlaižu sistēmas noteikumi ilgstoši radīja motivāciju mazumtirgotājiem prioritāri iepirkt tieši gan Knauf grupas uzņēmumu ģipškartonu, gan arī citus šīs grupas uzņēmumu ražotos un izplatītos būvmateriālus pēc iespējas lielākā apjomā.

Būtiski, ka atlaižu piemērošana, ja tā ir ekonomiski pamatota un balstīta uz efektivitātes ieguvumiem, pati par sevi nav pārkāpums. Tomēr iestāde secināja, ka konkurenci ierobežojošās lojalitātes atlaides pēc būtības bija apbalvojums mazumtirgotājiem par to, ka tie neiegādājās ģipškartonu un citus būvniecības materiālus no alternatīviem kanāliem, faktiski radot ekskluzīvus sadarbības nosacījumus starp SIA „Knauf” un SIA „Norgips” un lielākajiem būvmateriālu mazumtirgotājiem Latvijā.

Pārrunu procedūra kā alternatīva metode pārkāpumu novēršanai

2016. gadā Konkurences padome bez oficiālas izmeklēšanas lietas ierosināšanas novērsa četrus uzņēmumu iespējamās tirgus varas ļaunprātīgas izmantošanas gadījumus.

Pārskata gadā iestādes redzeslokā jau ceturto reizi nonāca **konkurences ierobežojumi ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanas un plombēšanas pakalpojuma sniegšanas tirgū**, kuru īsteno pašvaldības uzņēmums. Proti, Konkurences padome konstatēja, ka Aizkraukles pašvaldība ir izdevusi instrukciju, kas paredz kārtību – ja ūdens patēriņa skaitītāju ir uzstādījusi cita persona, tad tā plombēšana veicama SIA “Aizkraukles ūdens” klātbūtnē. Informācija par šo kārtību bija ievietota arī Aizkraukles novada domes mājas lapā.

Lai konkurences kropļojumu novērstu pēc iespējas ātri, Konkurences padome uzsāka pārrunu procedūru. Pārrunu rezultātā SIA “Aizkraukles ūdens” mainīja ierobežojošos līguma nosacījumus un precizēja informāciju novada pašvaldības mājas lapā, savukārt Aizkraukles dome veica labojumus izdotajā instrukcijā, kā rezultātā tika novērsta netaisnīgās SIA “Aizkraukles ūdens” konkurences priekšrocības.

“Uzņēmumam būt dominējošam nav aizliegts. Tomēr līdz ar nozīmīgu tirgus varu nāk īpaša atbildība – strādāt tā, lai klientiem, mazākiem uzņēmumiem un patērētājiem netiktu nodarīts kaitējums.”

Ilze Tarvāne

2. analītiskā departamenta direktore

“Uzņēmumu biežā apvienošanās mazumtirdzniecībā liecina, ka izveidojušies divi tirgus segmenti: vienā darbojas mazāku tīklu veikali, otrajā – lielle uzņēmumi. Pirmajiem ir augstākas barjeras ienākšanai tirgū Rīgā, tāpēc tie orientējas uz pozīciju nostiprināšanu ārpus lielām pilsētām, kamēr otrie – nav tik aktīvi lauku reģionos. Lielie tirgotāji pamatā konkurē savā starpā, kamēr mazie – ar visiem tirgotājiem.”

Jūlija Linkeviča

1. analītiskā departamenta direktore

APVIENOŠANĀS UN PAZIŅOTAS VIEŅOŠĀNĀS

Uzņēmumu apvienošanās un vienošanās darījumi: raksturojums un tendences

2016. gadā Konkurences padome izvērtēja 12 uzņēmumu apvienošanās darījumus un divas paziņotās sadarbības vienošanās. Tādējādi lielāko uzņēmumu **apvienošanās un vienošanās darījumi ietekmēja konkurences attīstību 12 nozarēs** un kopumā vairāk nekā **vienu miljardu eiro lielā Latvijas nacionālās tautsaimniecības segmentā**.

Lielākie darījumi gan pēc iesaistīto uzņēmumu skaita, gan pēc kopējo gadījumu skaita, gan arī finansiālās ietekmes ziņā skāra nespecializēto mazumtirdzniecības veikalu tirgu, citu preču kategoriju vairumtirdzniecību, tajā skaitā lauksaimniecības, tabakas u.c. vairumtirdzniecību, un arī piena pārstrādi.

Tāpat Konkurences padome sniedza **34 pirmsapvienošanās konsultācijas**, lai apvienošanā iesaistītajiem uzņēmumiem atvieglotu ziņojuma sagatavošanu un iestāde ziņojumu varētu izskatīt pēc iespējas ātri.

Apvienošanās kontrole pēc grozījumiem Konkurences likumā

2016. gada 15. jūnijā stājās spēkā grozījumi Konkurences likumā, kas pilnveidoja apvienošanās kontroli Latvijā. Līdz ar grozījumiem tika mainīti apvienošanās paziņošanas kritēji, atsakoties no 40 % tirgus daļas kritērija un turpmāk paredzot tikai apgrozījuma sliekšņus.

Tāpat Latvijā tika ieviesta nodeva, kas apvienošanās dalībniekiem jāiemaksā valsts budžetā pirms ziņojuma iesniegšanas Konkurences padomē. 2016. gadā **apvienošanās darījumos iesaistītie uzņēmumi valsts budžetā iemaksāja nodevu 44 000 €** apmērā. Tādējādi apvienošanās dalībnieki, kas bija tiešie labuma guvēji no apvienošanās darījuma, daļēji sedza izdevumus, kas valstij radās saistībā ar apvienošanās ziņojuma izvērtēšanas procesu.

TIRGU UZRAUDZĪBA

Svaigpiena tirgus zem Konkurences padomes lupas

Konkurences padome svaigpiena tirgus uzraudzību uzsāka pēc vairākiem iesniegumiem, kuros bija lūgts izvērtēt 2014. un 2015. gada svaigpiena iepirkuma cenu samazinājumu. Iestāde secināja, ka **nozarei ir raksturīga inteliģentā pielāgošanās** – iepērkot svaigpienu, piena pārstrādes uzņēmumi vērtē tirgū pieejamo informāciju par konkurentu rīcību un attiecīgi seko tirgus situācijai, lai gūtu maksimālu peļņu.

Uzraudzībā Konkurences padome konstatēja, ka Latvijai īpaši raksturīgas – 78 % – piena saimniecības ar vienu līdz piecām govīm, tomēr tās saražo tikai 7 % no kopējā pārdotā piena apjoma. Tikmēr 2,4 %, kas ir saimniecības ar 50 un vairāk govīm, pārdod lielāko daļu – 57 % piena. Mazajām zemnieku saimniecībām piena iepirkuma cena ir zemāka nekā lielajām, tāpēc iestāde **aicināja zemniekus kooperēties, lai stiprinātu savu konkurētspēju** un panāktu izdevīgākus iepirkuma nosacījumus. Tāpat Konkurences padome norādīja uz nepieciešamību piena pārstrādātājiem vairāk **specializēties nišas un augstākas pievienotās vērtības produktu ražošanā**, kā arī intensīvāk apgūt jaunus eksporta tirgus.

Problemātiskais atkritumu apsaimniekošanas tirgus

2016. gada nogalē Konkurences padome noslēdza pētījumu par sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tirgu. Iestāde pētījumā konstatēja vairākas strukturālas un normatīvā regulējuma radītas konkurences barjeras, kas kavē atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniedzēju iespējas piedalīties godīgas un vienlīdzīgas konkurences cīņā un ierobežo jaunu uzņēmēju iespējas iesaistīties tirgū.

Kā būtisks konkurences attīstības **šķērslis ir pašvaldību dubultā loma tirgū** – tās ir atbildīgas par reģionālo atkritumu apsaimniekošanas plānu izstrādi, nosaka atkritumu apsaimniekošanas kārtību un cenu pašvaldības teritorijā, kā arī virknē gadījumu pašas vienlaikus ir pakalpojuma sniedzējas. Turklāt vismaz pusei Latvijas pašvaldību pilnībā vai daļēji pieder kapitāldaļas uzņēmumā, kas to teritorijā nodrošina atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus un kas ir konkurenti privātajam sektoram.

Tāpat iestāde konstatēja, ka arī **nozares normatīvais regulējums ierobežo konkurenci**, kā rezultātā atkritumu savākšanas laukumu operatoriem ir iespējams radīt papildu administratīvās un finansiālās barjeras jaunu apsaimniekotāju ienākšanai tirgū.

2016. gada novembrī Konkurences padome pētījuma secinājumus prezentēja konferencē “Atkritumu apsaimniekošana: Bizness. Konkurence. Atbildība”. Tajā nozarē iesaistītās puses – uzņēmēji un publiskais sektors – meklēja risinājumus identificētajām nozares problēmām.

2016. gadā Konkurences padome noslēdza uzraudzību

15 TIRGOS

TIESVEDĪBAS PAR KONKURENCES PADOMES LĒMUMIEM

Statistiski par tiesvedībām

2016. gadā tika **izbeigtas 12 tiesvedības** par pārsūdzētiem Konkurences padomes lēmumiem, no tiem desmit gadījumos tika atstāts spēkā iestādes pieņemtais lēmums, ieskaitot pēc administratīvā līguma jeb izlīguma noslēgšanas ar tiesiskajā strīdā iesaistīto uzņēmumu.

Pēc Konkurences padomes lēmumu stāšanās spēkā, t.sk. pēc tiesvedības beigām, 2016. gadā valsts budžetā par konkurenci radīto kaitējumu tika iemaksāti 4 867 133,87 €.

Tiesa atzīst – Konkurences padome lēmusi pareizi, sodot AS „Latvijas Gāze”

Kā viens no būtiskākajiem 2016. gadā pieņemtajiem spriedumiem ir **Augstākās tiesas lēmums atstāt spēkā** Konkurences padomes 2013. gadā pieņemto **lēmumu par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu sodīt AS „Latvijas Gāze”**.

Konkurences padome konstatēja, ka AS „Latvijas Gāze” ir ļaunprātīgi izmantojusi savu monopolstāvokli, atsakot dabasgāzes piegādes līguma noslēgšanu jauniem lietotājiem, pirms tie nav nomaksājuši iepriekšējo lietotāju parādus. Lietas izpēti laikā iestāde saņēma patērētāju un uzņēmumu iesniegumus par vairāk nekā 500 šādiem gadījumiem, kad uzņēmums atteicis slēgt līgumu ar jauniem klientiem.

Noslēdzas tiesvedība par pirmo iecietības programmas ziņojumu

Augstākā tiesa atstāja spēkā Konkurences padomes lēmumu par dalību kartelī sodīt

būvniecības uzņēmumu SIA “RCI Gulbene”. Līdz ar to šis ir pirmais lēmums, kas stāties spēkā, par aizliegtu vienošanos, kas atklāta pēc iecietības programmas ziņojuma.

Iecietības programma paredz iespēju uzņēmumiem, kas ir iesaistījušies aizliegtā vienošanā, par to pirmajiem ziņot Konkurences padomei un pretendēt uz pilnīgu atbrīvojumu gan no naudas soda, gan gadu ilgā lieguma piedalīties publiskajos iepirkumos.

Konkurences padomes lēmumi ir publiski pieejami
www.kp.gov.lv

“2016. gadā tiesa aplūkoja vairākus būtiskus konkurences tiesību piemērošanas jautājumus. Starp tiem izceļami secinājumi par nevainīguma prezumpciju, valsts pārvaldes vienotības principiem, kā arī naudas sodu piemērošanu un pienākumu ievērot Eiropas Komisijas naudas sodu noteikšanas kārtību. Šie un citi spriedumi ir nozīmīgi Latvijas konkurences tiesību vienveidīgai, skaidrai un pārredzamai piemērošanai un iestādes darbības pilnveidošanai.”

Māris Spička

Juridiskā departamenta direktors

"Konkurences tiesības Latvijā tiek pilnveidotas. Un tas ir vērtējams pozitīvi, jo ir jāveido regulējums, kas atbilst aktuālai uzņēmējdarbības videi un spēj novērst konkurences kropļojumus, kas sabiedrībai kavē pilnvērtīgi saņemt visus konkurences labumus."

Antis Apsītis

Padomes Juridiskās nodaļas direktors

IZMAIŅAS KONKURENCES TIESĪBU REGULĒJUMĀ

Grozījumi Konkurences likumā modernai tiesību piemērošanai

2016. gada 15. jūnijā pēc četrus gadus ilga saskaņošanas procesa spēkā stājās grozījumi Konkurences likumā, kas būtiski modernizēja konkurences tiesību piemērošanu Latvijā.

Ar grozījumiem tika **paplašinātas gan uzņēmēju iespējas, gan Konkurences padomes pilnvaras**. Turpmāk uzņēmējiem ir iespējas saņemt atbrīvojumu no soda, skaidrot savu viedokli iestādei, kā arī saņemt konkurences kropļojumu radīto zaudējumu atlīdzību. Tāpat Konkurences padomei ir stiprinātas tiesības nodrošināt, lai uzņēmumi nomaksā tiem uzliktos sodus un pilda piemērotos pienākumus, kā arī iespējas prioritizēt savu darbību, tādējādi resursus koncentrējot pirmām kārtām uz smagāko pārkāpumu novēršanu.

Nemot vērā aizvien pieaugošo publisku personu – valsts un pašvaldību – radīto konkurences ierobežojumu skaitu, ir izstrādāti **jauni grozījumi Konkurences likumā**, kas sniegtu iespējas Konkurences padomei efektīvāk vērsties pret šādiem kropļojumiem. Tas pilnveidotu konkurences tiesības un līdzsvarotu regulējuma piemērošanu kā pret privāto, tā arī publisko sektoru.

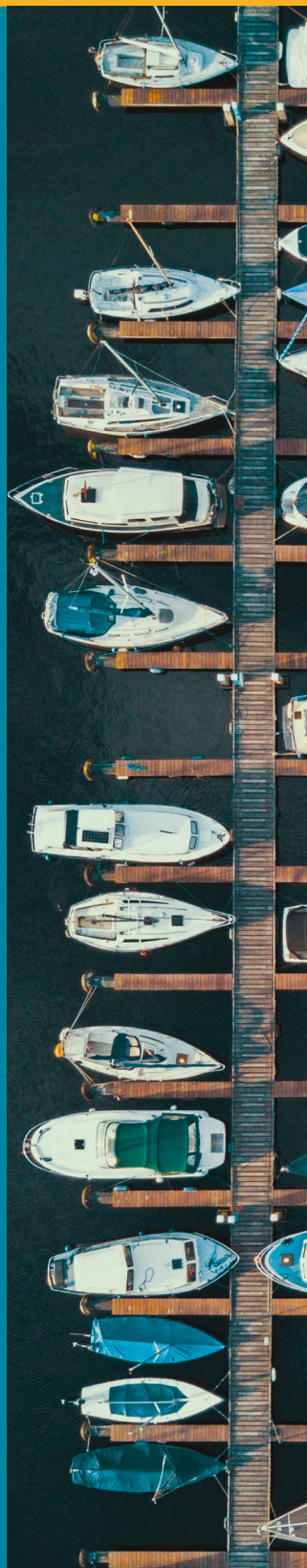
Pirmais gads ar uzlabotu mazumtirdzniecības regulējumu

2016. gada 1. janvārī Latvijā **stājās spēkā Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likums**, kas paredz līdzsvarot tirgotāju un piegādātāju intereses pārtikas un nepārtikas preču mazumtirdzniecībā.

Konkurences padome, kas uzrauga likuma izpildi, pirmajā tā darbības gadā nodarbojās ar aktīvu uzņēmēju konsultēšanu par jaunajām regulējuma normām un to piemērošanu praksē. Kopumā iestādes speciālisti konsultēja vairāk nekā 400 mazumtirgotājus un piegādātājus, sniedza 93 telefona konsultācijas, 29 klātienēs konsultācijas, sniedza 67 atbildes uz uzņēmēju iesniegumiem, kā arī vadīja piecus seminārus.

Kopumā jaunais **likums ir pozitīvi veicinājis vairākus mazumtirgotāju un piegādātāju sadarbības aspektus**, piemēram, piegādātājiem vairs netiek uzspiesta preču atpakaļ atdošana, ja pret to iebilst pats piegādātājs. Tāpat likums ir veicinājis līguma noteikumu sakārtošanu, no tiem pilnībā izslēdzot netaisnīgus nosacījumus par jaunu veikalu atvēršanas izmaksu kompensēšanu vai zemākās cenas nodrošināšanu tieši šim tirgotājam. Vienlaikus Konkurences padome arī pēc pirmā likuma darbības gada novēro, ka atsevišķi uzņēmēju sadarbības aspekti joprojām varētu būt pretrunā ar godīgu tirdzniecības praksi.

Pēc pirmā likuma darbības pusgada Konkurences padome veica korekciju likuma piemērošanā, nosakot, ka nepārtikas preču atpakaļ atdošana, ja tās iniciators ir piegādātājs, netiks uzskatīta par pārkāpumu.

VALSTS, PAŠVALDĪBU UN TO LĒMUMU IETEKME UZ KONKURENCI

Aizvien aktuālāka problēma – publisku personu radīti konkurences kropļojumi

2016. gada rudenī Konkurences padome īstenoja sabiedriskās domas aptauju, kurā respondenti norādīja, ka **publisku personu radīti konkurences kropļojumi ir vieni no aktuālākajiem konkurences ierobežojumiem**. To pierāda arī iestādes ikdienas darbs – gada laikā Konkurences padome saņēma gandrīz **50 iesniegumus par valsts un pašvaldību konkurences ierobežojumiem**, kas ir divreiz vairāk nekā 2015. gadā.

Publisku personu radītie konkurences kropļojumi izpaužas dažādos veidos, tomēr visbiežāk – kā privāto uzņēmumu diskriminācija, nodrošinot sev piederošām kapitālsabiedrībām labvēlīgākus nosacījumus.

Konkurences padomes atzinums pirms iesaistīšanās uzņēmējdarbībā

Saskaņā ar labas pārvaldības principiem un normatīvajā regulējumā noteikto publiskas personas uzņēmējdarbībā ir tiesīgas iesaistīties tikai atsevišķos gadījumos – ja citādā veidā nav iespējams novērst tirgus nepilnību vai ir nepieciešams radīt preces vai pakalpojumus, vai pārvaldīt īpašumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Lai novērstu valsts un pašvaldību nepamatotu iesaisti uzņēmējdarbībā, kopš 2016. gada 1. janvāra tām nepieciešams konsultēties ar Konkurences padomi divos gadījumos – ja plānots

dibināt savu kapitālsabiedrību vai notiek pārvērtēšana par līdzdalību kapitālsabiedrībā.

Gada laikā **Konkurences padome sniedza savu atzinumu septiņos gadījumos.**

Četros no tiem iestāde publiskās personas iesaisti komercdarbībā atzina par pamatotu, divos gadījumos aicināja veikt papildu izpēti, savukārt vienā gadījumā – neatbalstīja. Negatīvajā atzinumā Konkurences padome norādīja, ka nepieciešams izbeigt valsts līdzdalību VSIA “Meliiorprojekts”, jo nav pamata uzskatīt, ka pastāvētu tirgus nepilnība. Turklāt konkurence hidrotehnisko būvju projektēšanas un izpētes pakalpojumu tirgū ir pieaugoša, un, iespējams, tieši valsts līdzdalība tirgū mazina iespēju izveidoties tam līdzvērtīgam tirgus dalībniekam.

Normatīvie akti, kas ierobežo konkurenci

Lai savlaicīgi novērstu kaitējumu konkurencei, kas var tikt nodarīts, pieņemot dažādus normatīvos aktus, Konkurences padome 2016. gadā **28 gadījumos norādīja uz konkurences riskiem, ko var radīt normatīvais regulējums**. Kopumā deviņos gadījumos iestāde panāca konkurencei labvēlīgu rezultātu.

Viens no šādiem riskiem konkurences attīstībai bija Zemkopības ministrijas iecere suņu čipēšanu uzticēt veikt arī Pārtikas un veterinārā dienesta inspektoriem, tādā veidā ļaujot valstij iesaistīties tirgū, kur privātais sektors brīvi spēj nodrošināt pakalpojuma saņemšanu. Pēc Konkurences padomes izteiktajiem iebildumiem plānotie grozījumi netika pieņemti.

“Vīziju par augstu labklājības līmeni Latvijā var salīdzināt ar puzzle – tikai liekot pareizos puzzle gabaliņus vienu otram blakus, mēs varam izveidot veselu attēlu. Tieši tāpat ir ar attīstību – ja valsts un pašvaldības atsakās pieņemt pareizos lēmumus, mēs nevaram nodrošināt veselīgu, nekropļotu konkurences vidi, kas ir atslēga uz labklājību.”

Skaidrīte Ābrama

Konkurences padomes priekšsēdētāja

STARPTAUTISKĀ DARBĪBA

Konkurences padome un tās darbinieki starptautiski novērtēti

2016. gadā Konkurences padome otro gadu pēc kārtas ar **trīs zvaigznēm** prestižā *Global Competition Review Rating Enforcement* rangā **ierindojās starp pasaules labākajām konkurences iestādēm**. Pārskatā norādīts, ka Konkurences padome, ņemot vērā tās ierobežotos finanšu un personāla resursus, ir teicami veikusi uzticētos uzdevumus konkurences politikas ieviešanā. Tāpat īpaši uzsvērta Konkurences padomes darbinieku profesionalitāte, elastība jautājumu risināšanā, atsaucība, kā arī operatīvā sadarbība.

Savukārt Konkurences padomes priekšsēdētāja **Skaidrīte Ābrama** pirmo reizi tika **iekļauta** *Global Competition Review* veidotajā sarakstā **Women in Antitrust 2016**. Tādā veidā S. Ābrama ir **ierindota starp ievērojamākajām pasaules sievietēm**, kas darbojas konkurences tiesību aizsardzības un piemērošanas jomā.

Konkurences padome dalās pieredzē ar citu valstu kolēģiem

2016. gadā Konkurences padomē **pieredzes apmaiņas vizītē viesojās** divas delegācijas – pārstāvji no **Ukrainas un Moldovas konkurences iestādes**. Ārvalstu viesi tika iepazīstināti ar Latvijas konkurences tiesībām un to piemērošanu praksē un ar karteļu atklāšanas pieredzi. Tāpat delegācijas tika iepazīstinātas ar cilvēktiesību jautājumiem elektronisko pierādījumu iegūšanā un apstrādē, iestādes veikumu izmeklēšanas darbību efektīvizēšanā, pieredzi mazumtirdzniecības jomā, kā arī ar iestādes īstenoto komunikāciju ar sabiedrību.

Latvijā tiekas Eiropas konkurences iestāžu vadošie ekonomisti

2016. gadā Konkurences padome aktīvi līdzdarbojās gan Starptautiskajā konkurences tīklā, gan Eiropas konkurences tīklā. Izceļams, ka Latvijas Konkurences padomē **norisinājās Eiropas Konkurences tīkla galveno konkurences ekonomistu tikšanās**. Tās ietvaros vairāk nekā 35 eksperti no Eiropas Savienības konkurences iestādēm pārrunāja ekonomiskās analīzes un metožu izmantošanas iespējas konkurences uzraudzības jomā.

Global Competition Review
Konkurences padomi raksturo
kā vienu no efektīvākajām
("head and shoulders above")
valsts pārvaldes institūcijām

Lai diskutētu par dažādu normatīvo regulējumu ietekmi uz konkurenci, iestādes pārstāvji piedalījās vairāk nekā 80 starpinstitūciju un nevalstiskā sektora tikšanās reizēs

KOMUNIKĀCIJA UN SADARBĪBA

Pētījums atklāj būtiskākās konkurences problēmas

2016. gada rudenī Konkurences padome īstenoja sabiedriskās domas pētījumu, kas tiek veikts reizi divos gados. Respondenti – uzņēmēji, asociācijas, juridiskie biroji un pašvaldības – norādīja, ka Latvijā pašlaik ir **divas aktuālas konkurences tiesību problēmas: aizliegtas vienošanās iepirkumos un publisku personu radītie konkurences kropļojumi.**

Vērtējot Konkurences padomi un tās darbības efektivitāti, ir pieaudzis to respondentu skaits, kas uzskata, ka **iestādes pieņemtajiem lēmumiem ir pozitīva ietekme uz tirgu.** Tāpat respondenti atzinīgi vērtē sadarbību ar iestādes darbiniekiem, norādot, ka ar Konkurences padomi ir viegli sazināties un tās darbinieki ir atsaucīgi. Pētījumā uzņēmēji biežāk snieguši augstāku vērtējumu aspektam, ka iestādes “darbinieki uzklausa un ņem vērā uzņēmēju viedokli”.

Izglītošana preventīvai konkurences kultūras uzlabošanai

Dažādu mērķa grupu izglītošana ļauj uzrunātajai auditorijai ne tikai ievērot godīgas konkurences principus, bet arī ieņemt nozares sarga lomu, identificējot iespējamu pārkāpumu pazīmes un ziņojot par to Konkurences padomei.

2016. gadā Konkurences padome **organizēja un piedalījās gandrīz 20 dažādos informatīvajos pasākumos**, ar konkurences tiesībām iepazīstinot uzņēmējus, studentus un tiesnešus. Savukārt valsts un pašvaldību iepirkumu rīkotāji tika iepazīstināti ar pazīmēm, kas var liecināt par aizliegtu vienošanos pretendentu starpā.

Lai skolēnus iepazīstinātu ar konkurences tiesībām, Konkurences padome sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un Patērētāju tiesību aizsardzības centru valsts pārvaldes **Atvērto durvju dienā** atraktīvā veidā aicināja piedalīties izzinošā orientēšanās spēlē **“Atrodi 9 pokemonus ekonomikā!”**.

Konkurences padome arī 2016. gadā turpināja iedibināto **Juristu foruma** tradīciju, vienviet pulcējot konkurences juristus, lai pārrunātu konkurences tiesību piemērošanas aktualitātes. Pasākums notika jau ceturto reizi.

Lai sabiedrību iepazīstinātu ar sadzīves atkritumu apsaimniekošanas tirgus pētījuma galvenajiem problēmjautājumiem un meklētu risinājumus to novēršanai, Konkurences padome rīkoja **konferenci “Atkritumu apsaimniekošana: Bizness. Konkurence. Atbildība”**.

Novērtē ne tikai starptautiski

Gada nogalē Konkurences padome par ievērojamiem sasniegumiem konkurences politikas ieviešanā un konkurences tiesību sekmīgā piemērošanā saņēma Ministru kabineta Atzinības rakstu. Konkurences padome bija vienīgā valsts iestāde, kurai tika izteikta valdības atzinība.

KONKURENCES PADOMES PĀRVALDĪBA

KONKURENCES PADOMES DARBĪBAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

2016. gadā Konkurences padome kopumā ir sasniegusi plānotos rezultātos rādītājus, kas iestādei noteikti budžeta apakšprogrammā „Konkurences politikas ieviešana”.

Nr.p.k.	Pasākuma/ darbības rezultāts aktivitāte	Plānotais rezultatīvais rādītājs	Plānotais rezultatīvais rādītājs
1.	Nodrošināta konkurences aizsardzība un kontrole, nepieļaujot vai pārtraucot konkurenci ierobežojošās darbības konkrētajos preču tirgos		
1.1.	Veikti preventijas pasākumi un iespējamo pārkāpuma lietu izmeklēšana/tirgu izpēte (pasākumu skaits)	34	33
1.2.	Izvērtēta tirgus dalībnieku plānoto apvienošanās un paziņoto vienošanās ietekme uz konkurences situāciju tirgos (lietu skaits)	15	14
1.3.	Nodrošināta pārstāvība tiesvedības procesā (tiesas sēžu skaits)	20	27
2.	Nodrošināta konkurences politikas un kultūras attīstība		
2.1.	Sniegti skaidrojumi, atzinumi un priekšlikumi, nodrošināta normatīvo aktu un vadliniju izstrāde (dokumentu skaits)	70	115
2.1.1	Sniegti konkurenci regulējošo un citu normatīvo aktu skaidrojumi, atzinumi un priekšlikumi tiesību aktu projektu pilnveidošanai (dokumentu skaits)	64	107
2.1.2.	Organizētas preses konferences, apmācības informēšanai par konkurences jautājumiem, t.sk., līdzdalība starptautiskos pasākumos (pasākumu skaits)	6	8
2.2	Organizētas preses konferences, apmācības informēšanai par konkurences jautājumiem, t.sk., līdzdalība starptautiskos pasākumos (pasākumu skaits)	30	36
2.2.1.	Organizēti informatīvi/izglītojoši pasākumi konkurences tiesību skaidrošanai un konkurences kultūras uzlabošanai tirgus dalībniekiem (pasākumu skaits)	14	15
2.2.2.	Organizēti informatīvi/izglītojoši pasākumi konkurences tiesību skaidrošanai un konkurences kultūras uzlabošanai valsts un pašvaldību iestādēm (t.sk., iepirkumu organizētājiem), studentiem, līdzdalība starptautiskos pasākumos (pasākumu skaits)	16	21
2.3	Nodrošināta dalība OECD (pasākumu un dokumentu skaits)	6	8

KONKURENCES PADOMEI PIEŠKIRTAIS FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

Ar savu darbību iestāde īsteno budžeta programmas „Godīgas konkurences nodrošināšana, iekšējā tirgus un patērētāju tiesību aizsardzība” (26.00.00) apakšprogrammu „Konkurences politikas ieviešana” (26.02.00).

Pārskata gada apstiprinātie izdevumi ir 1 080 844 €, to izpilde 1 079 583,51 €. 2016. gadā Konkurences padome apguva 98,95 % no iestādei paredzētā finansējuma.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1 094 258	1 080 844	1 079 584
1.1.	dotācijas	1 080 976	1 061 989	1 061 989
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi			
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība			
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi			
2.	Izdevumi (kopā)	1 091 123	1 080 844	1 069 483
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1 074 403	1 080 122	1 068 763
2.1.1.	kārtējie izdevumi	1 063 603	1 080 122	1 068 763
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti pabalsti			
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	10 800		
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	13 282	18 855	17 595
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	16 720	722	720

UZLABOJUMI IESTĀDES PĀRVALDĪBĀ

2016. gadā Konkurences padome aktīvi veica darbības iestādes iekšējās organizācijas uzlabošanai. Lai optimizētu iestādes darbību, tika izstrādāts organizatoriskās struktūras pilnveidošanas **pasākumu plāns struktūrvienību reorganizācijai**. Izmaiņas stājās spēkā 2017. gada sākumā.

Savukārt, lai veicinātu labas pārvaldības principa ievērošanu un procesu uzlabošanu, 2016. gadā iestāde uzsāka **Kvalitātes vadības sistēmas rokasgrāmatas** izveidi. Plānots, ka 2017. gada laikā iegūtā informācija tiks apkopota vienotā materiālā, kas nostiprinās iestādes iekšējo procesu izpildi un turpmāk nodrošinās zināšanu nodošanu jaunajiem darbiniekiem.

Lai paaugstinātu iestādes darbinieku profesionālo kvalifikāciju, darbinieki gan **piedalījās dažādās apmācībās**, t.sk. par informāciju tehnoloģiju iespējām pārkāpumu atklāšanā un interešu konflikta novēršanu, gan arī citus iestādes **kolēģus izglītoja par pieredzi** aizliegtu vienošanos atklāšanā.

2017. GADA PRIORITĀTES UN UZDEVUMI

Saskaņā ar darbības stratēģiju Konkurences padome savu darbību fokusē trijos pamatvirzienos:

- ▶ smagāko konkurences pārkāpumu atklāšana un pārkāpēju barga sodīšana;
- ▶ godīgas konkurences kultūras un izpratnes veicināšana sabiedrībā;
- ▶ iestādes rīcībspējas stiprināšana konkurences aizsardzības procesu efektīvai vadīšanai Latvijā un starptautiski.

2017. gadā Konkurences padome īpaši pievērsīsies šādām aktualitātēm:

- 1 Pārkāpumu izskaušana:**
Atklāt uzņēmumu aizliegtas vienošanās iepirkumos, tādējādi aizsargājot Latvijas un Eiropas Savienības budžeta līdzekļu efektīvu izlietojumu, un novērst dominējošo uzņēmumu tirgus varas izmantošanu. Tīkmēr mazāka apjoma pārkāpumos – izmantot brīdināšanas metodi un pārrunu procedūru.
- 2 Vienlīdzīgas konkurences vides nodrošināšana:**
Vērsties pret publiskām personām, kas pieņem konkurenci kropļojošus lēmumus.
- 3 Atbildīga apvienošanās uzraudzība:**
Sniegt pirmsapvienošanās konsultācijas, ātri un klientorientēti izskatīt apvienošanās ziņojumus.
- 4 Tirgu uzraudzība:**
Veikt padziļinātu tirgu uzraudzību, lai iegūtu visaptverošu ieskatu patērētājiem un tautsaimniecībai nozīmīgākajās nozarēs – enerģētikā, digitālajā ekonomikā, farmācijā, banku pakalpojumos, publiskajos iepirkumos, mazumtirgotāju un pārtikas piegādātāju attiecībās.
- 5 Lēmumu izpildes kontrole:**
Īstenot iestādes pieņemto lēmumu izpildes kontroli, lai izbeigtu tirgu deformāciju, un uzraudzīt naudas sodu nomaksu valsts budžetā.
- 6 Konkurences kultūras veicināšana:**
Izglītēt dažādas mērķa grupas – uzņēmējus, asociācijas, studentus, valsts un pašvaldību iestādes – par konkurences tiesībām un to ievērošanu. 2017. gadā aprit 25. gadskārta, kopš Latvijā tiek piemērotas konkurences tiesības. Šī iemesla dēļ Konkurences padome gada nogalē plāno organizēt publisku pasākumu, kurā atskatīsies uz konkurences attīstības procesiem Latvijā un konkurences politikas turpmākajiem izaicinājumiem.
- 7 Normatīvās bāzes stiprināšana:**
Nodrošināt, ka Latvija pārņem noteikumus par Eiropas Savienības konkurences pārkāpumu radīto zaudējumu prasību atlīdzību, kā arī izstrādāt vadlīnijas par uzņēmējiem būtiskām tēmām.
- 8 Starptautiskā darbība:**
Līdzdarboties ārvalstu pasākumos, lai veicinātu iestādes atpazīstamību un labās prakses apmaiņu.
- 9 Uzticība pamatvērtībām:**
Strādāt taisnīgi, profesionāli un neatkarīgi visas sabiedrības interesēs. Tāpēc Konkurences padome strādās saliedēti un optimizēs struktūru, lai stiprinātu iestādes rīcībspēju un profesionālo sniegumu.

Uzziņa un saziņa

- ▶ **ātri** – @KPgovLV par jaunumiem īsumā
- ▶ **profesionāli** - @LinkedIn profesionāļu viedokļi un darba iespējas
- ▶ **detalizēti** – www.kp.gov.lv iepazīstoties ar iestādes lēmumiem, vadlīnijām, skaidrojumiem un citiem materiāliem
- ▶ **koncentrēti** – piesakoties saņemt iestādes apkārtrakstu “Konkurence Tuvplānā”
- ▶ **personīgi** – piesakot bezmaksas semināru savā asociācijā, uzņēmumā vai pašvaldībā
- ▶ **anonīmi** – ziņojot par pārkāpumiem www.kp.gov.lv
- ▶ **klasiski** – uzdodot jautājumus telefoniski (67282865) vai elektroniski (konkurence@kp.gov.lv)
- ▶ **klātienē** – Brīvības ielā 55, Rīgā, LV – 1010

